

Nr 222.

Av herr Nilson i Spånstad, om restitution av skatt för bensin, som användes inom jordbruket.

I Amerika köras de flesta jordbrukstraktorerna på bensin. Vid export till länder,* som tillämpa hög beskattning på bensin, ändras traktorerna för fotogendrift.

Förändringen till fotogendrift medför, att traktorns prestationsförmåga minskas, varför för utförande av ett visst arbete fotogenkvantiteten i liter blir större än om bensin användes som bränsle.

Eftersom priset per liter fotogen och bensin i svensk hamn är praktiskt taget samma, medför användning av fotogen för flertalet av jordbrukets traktorer, att en större kvantitet fotogen, än som vore erforderlig vid bensindrif, måste importeras, varför mera valuta onödigt förbrukas.

En fotogentraktor förbrukar ungefär dubbelt så mycket smörjolja som en bensintraktor med samma prestanda, varför fotogendrift nödvändiggör ökad import av smörjolja och sålunda ytterligare en onödig förbrukning av hårdvaluta.

Traktorns utrustning med en modern bensinmotor ger en mera lätt-skött och ekonomisk motor beträffande bränsle- och smörjoljeförbrukning, varjämte större motorstyrka erhålles för mindre motorstorlek och lägre vikt.

Dessa fördelar öka möjligheterna att åstadkomma en universaltraktor för mekanisering av så många arbeten som möjligt inom jordbruket.

Från England kan enligt det nya handelsavtalet importeras en traktor, som under åren 1940—1946 i Amerika tillverkats i ca 350 000 exemplar, som emellertid från fabriken i England levereras för bensindrif. Englandsfabriken har härvid ställt en export av 5 000 traktorer i utsikt.

Konstruktionen av traktorn avviker från tidigare jordbrukstraktors, då den har redskapen upphängda på traktorn, varjämte redskapens kontroll underlättas och förenklas av ett fullständigt hydrauliskt system. Härigenom har det möjliggjorts att, trots att traktorn själv endast väger 1 100 kg, traktorn kan användas för plöjning med 2-skärig 12" plog på relativt styv jord, då sättet för redskapets anbringande medför att praktiskt taget hela motorstyrkan kan utnyttjas för redskapets framförande i jorden.

En ändring av traktorn för fotogendrift skulle icke möjliggöra samma prestationsförmåga.

En ändring till fotogendrift av bensintraktorerna kommer härjämte att medföra förbrukning av material och arbetskraft, förutom att jordbrukaren

får en traktor med sämre prestanda samt därjämte icke så lättskött och användbar, som om den finge köras på bensin.

Körning av traktorn på bensin med det föreslagna bensinpriset skulle emellertid avsevärt öka driftskostnaderna, varför traktorn icke ekonomiskt kan användas för jordbruksarbete. Då skatterestitution tidigare diskuterats för fordon för jordbruket (kommittén för utredning ang. s. k. Epa-traktorer), synes tidpunkten nu vara inne härför.

Häri genom skulle vinnas:

a) jordbrukaren får en lätthanterlig och även för korta utnyttjningsmoment användbar dragkraftkälla;

b) större prestationsförmåga med en jämförelsevis liten traktor, varigenom anskaffningskostnader och underhållskostnader minskas, vilket i sin tur ger landet ett större antal jordbruksmaskiner för lägre valutaförbrukning och därtill från England;

c) importen av erforderlig kvantitet bränsle för ett visst arbete minskas, och härigenom sparas hårdvaluta i större utsträckning än om fotogen användes;

d) importen av erforderlig kvantitet smörjolja minskas, vilket återigen sparar hårdvaluta åt landet.

Vid ändring av bensinpriset synes därför en restitution på skatt i dess helhet för bensin, som användes för jordbrukstraktorer, nödvändig, eftersom den avsedda minskningen av importen icke skulle bli fallet. En övergång till fotogendrift skulle tvärtom medföra ökad förbrukning av valuta, då förbrukning av större kvantiteter av fotogen och smörjolja för att utföra samma arbete som vid bensindrif skulle bli följden.

Restitution av bensinskatten förekommer nu bl. a. för bensin, som använts »för annat tekniskt ändamål än motordrift» och »vid tillverkning av motorer för avprovning av dessa å provbädd eller annan dylik anordning utan att därvid transportmedel framförts», varför förfaringssättet är känt för kungl. generaltullstyrelsen.

Mot en restitution, varvid jordbrukaren skulle efter deklaration på heder och samvete lämna uppgift på till jordbrukstraktorer förbrukad kvantitet bensin i och för erhållande av återbetalning av bensinskatten, kan invändas, att jordbrukaren använder bensin för t. ex. sin personbil och därvid skulle missbruka bensinskattefriheten även för denna bensin. Häremot kan invändas, att prejudikat redan förefinnes vid det system som tillämpas, då viss petroleumprodukt användes för drivande av automobil, t. ex. brännolja för dieselmotorer. Härvid inlevererar bilägaren bränsleskatten i efterskott, varvid förbrukad kvantitet brännolja uppgives. Bilägaren är härvid icke skyldig att verifiera eller på annat sätt styrka förbrukningen av brännolja.

I fråga om jordbrukets traktorer synes, om en kontroll av förbrukad kvantitet anses nödvändig, en tillfredsställande kontroll kunna vinnas med

hjälp av nu befintliga krisorgan eller sedermera av lantbruksnämnderna. Jordbrukets storlek, odlade grödor samt dagsverksjournaler med uppgift om körtimmar med traktorn ge en god ledning för kontrollanten för bedömning av förbrukad kvantitet. Eventuellt är en viss grundtilldelning för viss storlek på jordbruk tänkbar.

Därest bensinskatten höjes från 1 mars, synes restitution på bensinskatten för bensin använd inom jordbruket böra medges.

Med anledning av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att restitution av bensinskattemedel för bensin, som användes inom jordbruket, må beviljas enligt samma grunder som nu tillämpas för inom fiskerinäringen använd bensin.

Stockholm den 23 januari 1948.

Hj. R. Nilson
i Spånstad.